

49.
JHJIRÁSKŮV
HRONOVFESTIVAL ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI 1979—1980 NA
POČEST 35. VÝROČÍ SLOVENSKÉHO NÁRODNÍHO POVSTÁNÍ
A 35. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU
ARMÁDOU.JAK SE SEM TONLE
PŘEDSTAVENÍ DOSTALO?

Otázka, která se často pronáší na adresu některého představení hronovských přehlídek, které se tazatelé nezdálo dost dobré. Odpověď zní: Normálně! To znamená, že existuje soutěžní řád pro národní soutěž amatérských divadelních souborů, který ustanovuje přesně a srozumitelně podmínky pro účast v soutěži. Všichni ho znají (nebo mají znát) a respektují „nahore“ i „dole“.

Tak například, všechna krajská kulturní střediska v ČSR mají právo na základě návrhů poroty doporučit z výsledků krajských soutěží Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze až čtyři představení, z nichž ústav za spolupráce výběrové komise (v roce konání mezikrajských přehlídek národní poroty) po zhlédnutí všech doporučených představení, vypracuje návrh programů Jiráskova Hronova a národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách. Tento návrh se předkládá ke schválení hlavním garantům přehlídek. Máme osm krajů, mělo by se tedy v předepsaném termínu sejit celkem třicet dva představení k výběrovému řízení. (Nezaměňovat výběr se soutěží, ta končí v krajském stupni.)

Letošního roku tři kraje navrhly pouze po jednom představení a některé další méně než čtyři, takže byl celkem počet asi tak na nominační obsazení dvou zmíněných přehlídek, což je v rozporu s jejich statuty i se soutěžním řádem.

Ústav pro kulturně výchovnou činnost si vyžádal naléhavým dopisem u příslušných (Dokončení na str. 2)

PŘIVÍTALI JSME

Včera přijel do Hronova na představení gottwaldovského souboru častý host letošní národní přehlídky amatérského divadla místopředseda VĚKNV soudruh Jan Pravda a večerní představení zhlédl pracovník ideologického oddělení KV KSČ v Hradci Králové soudruh Josef Vlček. Takřka denně na hronovské přehlídce vítáme milé hosty z krajských i okresních stranických a státních orgánů. Především to byl předseda krajské kontrolní a revizní komise KV KSČ v Hradci Králové, soudruh Zdeněk Kapucján a mnozí další hosté.

—r—

Program závěrečného dne Národní přehlídky amatérských divadelních souborů patří hostujícímu slovenskému souboru z Liptovského Hrádku, který se dnes v Jiráskově divadle představí s nastudováním hry Jána Soloviče Pozor na Anděly. Je to další z galerie divadelních souborů, které nejsou na Jiráskových Hronovech poprvé, připomeňme loňskou inscenaci Gozziho hry Král jelenem a nebo Hollého Geľa, jenž tu byl uveden v roce 1976.

9•79

PROBLÉMY A NÁMĚTY

● Diskusní klub č. 1 pracoval opět pod vedením ustaveného tria. Snaha dr. Štefka vydolovat z pléna odpověď na otázku, zda v Gončarovově dramati- zaci Šukštinových povídek existuje dramatický konflikt a jakou myšlenkou celá textová kompozice sleduje, byla zpočátku likvidována diskusí, týkající se samotného představení; diskusí, která spíše než snahou dobrat se podstaty inscenace a divadelní poetiky souboru, oplývala kritickými, až útočnými šlehy týkajícími se ne vždy podstatných jednotlivostí. Dramaticky narůstající kypění však dr. Štefko s doc. Císařem včas zarazili.

Vrátili jsme se k původně položené otázce a dospěli k názoru, že Gončarovova dramati- zace by se měla řadit k těm adaptacím, které vycházejí z plynulého sledu situací a přes řadu mozaik chtějí vytvořit obraz člověka, jeho životní filozofie všedního dne. Je to ošem adaptace vnější, zplošťovací, nekvalitní. U divadelního souboru typu Lucerny, který si hledá vlastní netradiční divadelní poetiku, prvotně vycházející nikoliv od textu, ale od názoru na divadlo jako takové by to nemuselo vadit. Podstatné je totiž najít takový text, který souboru pod vedením režiséra umožní realizovat jejich představu o divadle. V případě inscenace Charakterů se to nepodařilo beze zbytku. A navíc takový typ divadla „všedního dne“ nutně vyžaduje prostor klubového charakteru a nikoliv slavnostní budovu Jiráskova divadla, vyžaduje prostor, v němž jsou herci skutečně součástí (a nejen fyzickou) publika. —g—

● Ve druhém klubu byla připravena pětice lektorů Engel—Obst—Vorel—Šnajdr—Štěpánek, aby pomohla vyjasnit problémy kolem Charakterů pražské Lucerny. Z množství diskutovaných problémů a otázek budiž mi dovoleno vybrat tyto:

— Jeviště Jiráskových Hronová se už stává jakousi institucí a diváci v sále očekávají NĚCO. Vymyká-li se ale inscenace představám, narušuje-li jakýsi navyklý usus, není samozřejmě důvod k zatracování;

— Modernost bychom měli vždycky chápat především v dokonalosti umělecké práce, v důsledné realizaci záměru. Na dialektickou jednotu obsahu a formy by už dnes neměli zapo- máhat nikde. —m—

CARLO GOZZI: KRÁL JELENEM

MALÁ SCÉNA LŠU a PKO GOTTWALDOV.

Gottwaldovská inscenace Gozziho hry Král je- lenem se stala nesporně vyvrcholením 49. JH svou veselou, barevnou a temperamentní polohou, kte- rá prozrazuje náročnou tvořivou práci. Ve všech složkách scénického výrazu je to představení vzácně koordinované do jednoty svébytné diva- delní reality, vytvářející názorovou poetiku ne- smírné divadelní hravosti.

Režisér adaptoval původní předlohu se zřete- lým důrazem na ty prvky, které mu umožňují vytvářet formu z předností souboru. Artistní vy- tváření dějových situací stírá původní pohádka- vost autorova záměru a přehodnocuje ji. Oproti historickým systémům commedia dell'arte velmi vyhraněných typů postav jsou tyto modely zpra- covány volněji, ale tím i poněkud zamlžují dějo- vou zřetelnost, neboť se ztrácí vyhraněný kontrast mezi nimi. Úprava hry zasahuje i do řady význa- mů: například dějové použití zázračné sochy je sice exponováno, ale pak se zcela motivačně vytrácí, karnevalové rámcování inscenace je de- korativně působivé, ale jeho funkce nemá jasnou významotvornost.

Práce s herci je obdivuhodnou otázkou režijní- ho vedení souboru. V metodě tu sice jasně pře- važuje důraz na pohybové schopnosti, (kdežto úroveň slovního vyjádření má značné rezervy), zásadně však nade vším ční působivý vnitřní smysl pro komediálnost. Zejména představitel krále Derama předvedl zcela výjimečný výkon: spojil organicky do sebe škálu všech možných hereckých prostředků, ostrou klauniádu s lyrickou výpovědí, gymnasticky fyzickou obratnost s auten- ticky zvláštní gestací, originální dikci hlasového projevu s dokonalým imitátorstvím jiné postavy a především nevšední energii a dovednost sehrát s divákem tvář v tvář iluzi vzájemné komunikace.

Inscenace gottwaldovského souboru nevznikla sama o sobě a není ani zdařilou náhodou. Za tím- to výsledkem je uložena soustavná a cílevědomá výchovná činnost, dar nebývalé tvůrčí i řemeslné invence, důsledně pochopený a prováděný spole- čenský úkol kulturní orientace. —red—

JAK SE SEM TOHLE PŘEDSTAVENÍ DOSTALO?

(Dokončení z 1. str.)

krajských kulturních středisek doplnění návrhů, aby mohl být proveden regulérní výběr, který má být skutečným obrazem ú- rovně amatérského divadla v ČSR, nikoliv jen v jednom či dru- hém kraji. Mám dojem, doufám že klamný, jakoby tento hlav- ní účel přehlídek nepochopily ty kraje, které odpověděly, že nemohou návrhy doplnit, proto- že v krajské soutěži nebyly další inscenace na požadované úrovni. Myslím si, že tuto sku- tečnost lze posoudit jen při výběrovém řízení, do kterého jsou zahrnuti výsledky soutě- ží všech krajů a vzájemně po- souzeny. A všichni dobře víme, že inscenace, která je třetí v soutěži v jednom kraji, může být o mnoho lepší než první v druhém kraji. Tato situace se letošního roku skutečně vyskyt- la. ÚKVČ v rámci své kompe- tence, někde za vydatného přis- pění KKS a jeho krajské poro- ty, jinde po menší diskusí co ústav (nebo výběrová komise) smí, či nesmí, vyhledal „utaje- ná“ představení a se souhla- sem příslušných KKS a odborů kultury KNV výběr doplnil. Je radostné, že dosavadní úspěšný průběh 49. JH potvrzuje, že aktivní a uvážlivá práce výbĚ- rové komise přináší své ovoce.

Kritérii při posuzování insce- nací je mnoho a jsou široká. Měla by být na všech soutěž- ních stupních stejná a proto jsou obsažena ve zmíněném soutěžním řádu. Ale přece je- nom se objeví rozdílná stano- viska, čím výše uvedená insce- nace postupuje. Domnívám se, že jde o přirozený jev a je v zájmu společné věci, abychom se dokázali vzájemně respektovat.

Skladba programu vrcholné nesoutěžní přehlídky, jakou je Hronov, není jednoduchá. Ved- le vysoké umělecké úrovně jed- notlivých inscenací je třeba pa- matovat na dramaturgickou mnohostrannost programu jako celku, který má být pravdivým nezkrasleným obrazem souča- něho stavu amatérského diva- dla v ČSR. Je třeba přinést no- vé podněty, nové pohledy, tře- ba i na stará témata, nebýt se prohry, jestliže prokazujeme poctivě úsilí dostat se se svou prací do předních řad, ne z je- šitnosti, abych mohl sečítat na Jiráskově Hronovu vyšším sou- čtem, ale s hrdoostí, že mohu dát příklad a inspiraci pro ty další, se kterými jsem svojí láskou k divadlu spjat.

Příprava jubilejního 50. JH bude náročná a nemyslitelná bez vzájemné důvěry a pečlivé spolupráce. Vřele se za ní přimlouvám. Viktor Oktábec.

Dnes uvede DS při ZK ROH Tesla Liptovský Hrádok inscenaci hry Jána Soloviče Pozor na anděly.

Známy konfrontačný festival tvorby slovenských ochotníkov sa uskutoční tohto roku v dňoch 22. až 27. 10. v meste, v ktorom sa pred 56 rokmi začala písať tradícia celoslovenských divadelných prehliadok — v Martine. Vystúpi na ňom víťazi jednotlivých kategórií — za kat. A aj v Hronove už dobre zapísaný súbor Z — divadla zo Zelenča (Gogol Mŕtve duše), za kat. B, súbor pri ZZK

SCÉNICKÁ ŽATVA 1979

zo Senice [J. Chalupka: Trinásť hodina] a víťaz kat. C, ktorého vrcholný festival bude v septembri v Šuranoch. Okrem toho na martinských javiskách diváci uvidia najlepšie detské divadelné kolektívy (Súbor zo Šale s inscenáciou L. Melicherčíkovej Pipi a jej priatelia, súbor Metronom z Bratislavy — T. Janovic: Kováč kuje klince), víťazov z celoslovenskej prehliadky bábkarských súborov (kolektívy i sólistov), reprezentantov z národnostných festivalov našich, maďarských a ukrajinských spoluobčanov a najlepších recitátorov z posledného slovenského festivalu Hviezdoslavov Kubín. Hostujúcimi súbormi bude Divadlo X z Brna s Babelovou Mojí prvni husou a súbory zo zahraničia — ZSSR, MLR a Rakúska.

Okrem inscenácií uskutoční sa v Martine celý rad seminárov, výstav a odborných diskusií. Organizátori srdečne na festival pozývajú aj priaznivcov ochotníckeho divadla z Českej socialistickej republiky. Organizačným strediskom Scénickej žatvy v Martine je Dom kultúry ZTS. (aš)

STŘEDOČESKÁ LIDOVÁ KONZERVATOŘ

Stejně jako minulého roku, tak i na letošním 49. JH se sešli posluchači režijní a herecké třídy Středočeské lidové konzervatoře, aby využili jeho programu k obohacení svých znalostí o současném stavu amatérského divadla. Návštěva představení, diskuse o nich v rámci konzervatoře, možnost účasti v diskusních klubech i na ostatním bohatém programu JH a v neposlední řadě i možnosti setkání s reprezentanty amatérského divadla z celé republiky doplnily vhodně učební plán Středočeské konzervatoře a zároveň poskytly posluchačům i lektorům příležitost prožít celý týden ve společném pracovním kolektivu. Letos byl pracovní program rozšířen i o práci na realizaci jevištního přepisu šesti literárních předloh, jejichž premiéry budou součástí závěrečného večírku Středočeské lidové konzervatoře na 49. Jiráskově Hronově. Jarmila Černíková

Pozdrav Jiráskovu Hronovu

Při zahájení národní přehlídky ochotnických divadelních souborů 49. Jiráskova Hronova posílají Hronovským pozdrav Mlázovští.

Vzpomínají přitom, že před 58 lety v předvečer odhalení Štursova pomníku Aloise Jiráka v našem mezihořském údolí hrála tehdy jejich mladá generace, dnes už nejstarší její zbylí členové — dosud aktivní, Jiráskovu „Kolébku“, kterou na hronovské scéně uvedlo Dělnické divadlo z Brna. Vděčíme mu za tento kulturní čin a přejeme mu zároveň úspěch jako celému „Jiráskovu Hronovu“, který bude vstupovat do svého padesátiletí.

Při této příležitosti bychom chtěli divadelním druhům sdělit, že v moderní přístavbě mlázovské radnice spěje k dokončení nová divadelní scéna s moderně vybaveným jevištěm. Věříme, že po několikaleté nucené odmice obnovíme opět s novými silami starou tradiční slávu ochotnického divadla, které s úctou shlíží ke svým stopadesátiletým počátkům v obrozenecké době dvacátých let 19. století. Jsme přesvědčeni, že význam a úkol amatérského divadla na venkově i ve městech neustal ani v dnešní společnosti,

Mlázovští divadelní ochtníci.

Ve druhém čísle jsme přinesli sloupek Kouzelná skříňka Pavla Rejtara. Dnes chceme psát o druhém spoluautoru výstavy „48. Jiráskův Hronov ve fotografii“, která je instalována v divadle. Je jím Zdeněk Svoboda, pracovník Krajského kulturního střediska v Hradci Králové, kde je samostatným odborným pracovníkem oddělení zájmové umělecké činnosti pro úsek film—foto—výtvarné umění.

Fotografovat začal již ve svých čtrnácti letech a za těch pětadvacet let běhání po světě za nejlepším motivem, za zachycením toho nejuvinnějšího okamžiku, za zmocněním se života, vznikla řada snímků a kolekcí vysoké úrovně. Největšího ocenění se mu dostalo v roce 1975, kdy se podílel na krajské kolekci amatérských fotografií, která přivezla z celostátní soutěže AMFO '75 v Martině do Východočeského kraje první cenu.

Zdeněk Svoboda už po řadu let spolupracuje s denním tiskem, který zásobuje pohotovými reportážními záběry, ale v nemalé míře také snímky nejrůznějších žánrů. O tom se mohli přesvědčit také občané polského Valbřichu, kde vystavoval v rámci Dnů východočeské kultury v Dolním Slezsku. V Hronově fotografoval prvně v loňském roce, a jak dokazuje výstava, tak úspěšně. —m—

Z inscenace Pozor na anděly.

HRONOV VČERA A DNES

VČERA — ČTVRTEK 9. SRPNA

● Ráno a odpoledne probíhaly plánované pořady a porady, po polední se konalo závěrečné setkání Kruhu přátel Jiráskova Hronova. Odpoledne probíhalo v Jiráskově divadle jednání kulturní komise ONV Náchod.

● 14.00 hod. — Výuka ve třídě Lidové konzervatoře VČ. kraje.

● 16.30 a 19.30 hod. — C. Gozzi: Král jelenem. Inscenace souboru Mladá scéna PKO a LŠU Gottwaldov.

● 18.30 hod. — Slavnostní uvítání posledního hostujícího souboru ZK ROH Tesla Liptovský Hrádok, jehož patronem je Stavostroj, n. p., Nové Město nad Metují.

DNES — PÁTEK 10. SRPNA

● 8.00 hod. — Jednání PV 49. JH.

● 9.30 hod. — Diskusní kluby.

● 14.00 hod. — Závěrečné setkání konzervatoristů Východočeského kraje.

● 15.30 hod. — Setkání s oficiálními hosty.

● 16.00 a 19.00 hod. — J. Solovič: Pozor na anděly. Inscenace souboru ZK ROH Tesla Liptovský Hrádok.

● 21.00 hod. — Slavnostní ukončení 49. Jiráskova Hronova v divadle.

● 21.00 hod. — Společenský večer v ZK Slávie.

● 22.00 hod. — Beseda patronů se souborem.

Včera jsme přivítali na schodišti Jiráskova divadla slovenský hostující divadelný súbor ZK ROH TESLA z Liptovského Hrádku, ktorý je hronovskému divadelnému publiku dobre známy, z dvoch divadelných inscenácií.

Na 46. JH predstavil sa tento mladý kolektív, netradičnou kolážou komédie Jozefa Hollého „Gelo Sebechlebský“ s veľkým priánim „Nech žije divadlo.“

Práve zásluhou Hrádockého divadelného predstavenia, s modernou aktualizáciou klasického textu a parodovaním roznych divadelných postupov, ako aj výtvarnou a pohybovou štylizáciou hry, pobaví nielen obecenstvo, ale aj seba, rozpútala sa v kuloároch diskusných klubov, burlivá výmena názorov, pričom si náročné festivalové obecenstvo uvedomilo, aké štylotvorné premeny môže prežívať aj ochotnícke divadlo.

Na 48. JH vystúpili reprezentanti Slovenska, ako rovnocenní partneri tri divadelné súbory — víťazi Celoslovenskej divadelnej prehliadky zo Spišskej Novej Vsi. Zeleneč, Trenčín a Liptovský Hrádok a to Carla Cozziho komédiou „Kráľ jelenom“, v réžii ochotníckeho režiséra Dr. Ivana Šenšela. Hrádockému súboru sa podarilo v Hronove vy-

VÍTÁME VÁS...

tvoríť zvl. emocionálne ovzdušie. Previedli celý rad veselých kabaretných výstupov a misanscén s dobre vybudovanými medziľudskými vzťahmi. Divadelná uvoľnenosť, narušenie tradičnej klasickej hry, dvojzrornosť javiska, zainteresovanie diváka v hľadisku do deja a spústa mederých režisérskych nápadov aj pekná zrozumiteľná javisková reč zaujala prítomných divákov.

Civilne herectvo bez masky, dvojplášňová scénická výprava, ktorá umožnila divákovi vidieť i za priestory za železným paravánom, v konečnom obraze, ukázala, že Hrádocko divadlo, nie je len reflektormi vysvietené javisko, to sú ľudia v ňom, citliví, nadšení, uvedomelí ochotníci, snaziaci sa za h r a t súčasné divadlo s úplne novými a objavnými, ale často s menej obvyklými prostriedkami.

Tešíme sa na hostujúce slovenské predstavenie a veríme, že pri inscenácii hry Jána Soloviča „Pozor na anjelov“ tragikomédie, prinesú na javisko opravdové divadelné umenie.

Z inscenace Pozor na anděly.

MOZAIKA 49. JH

● Dobré srdce prof. dr. Trapla dokazuje mimo jiné i skutečnost, že našemu redakčnímu kolektivu nabídl pro zveřejnění unikátní recept na čaj proti ledvinovým potížím, s tím, že se četným celotýdenním účastníkům hronovského festivalu jistě bude hodit. Zde jsou podíly bylinek: zlatobýl 20, heřmáněk 7, přeslička 10, třezalka 15, šípek 20, truskavec 20, řebíček 20, máta 15, fenykl 10.

Recept na čaj proti potížím jätrovým, který by mnohým také jistě přišel vhod, s. Trapl bohužel nevládní.

● Včera se v klubu Jiráskova divadla uskutečnila schůzka okresní oborové sekce pro divadlo při OKS v Náchodě. Měla na programu řešení důležitých otázek, například návrh statutu sekce, přípravu soutěžní přehlídky inscenací děl A. Jiráska. Schůzky se zúčastnili hosté, zástupci VĚKNV, odborných metodických zařízení, SČDO i ONV v Náchodě.

● Snad nejstarším návštěvníkem letošního Jiráskova Hronova je dr. Jaroslav Páv, režisér železnobrodského souboru J. K. Tyl, z jehož inscenací bychom mohli jmenovat například Strakonického dudáka nebo Ze života hmyzu. V letošním roce slaví dr. J. Páv 83. narozeniny.

● Upozornění pro návštěvníky Jiráskova divadla: Dnes vydáme dvě čísla zpravodaje — v obvyklém čase to bude číslo 9. a teprve po 22. hodině se dostane čtenářům do rukou mimořádné vydání na závěr přehlídky.

JIRÁSKOV HRONOV — zpravodaj
Národní přehlídky amatérských
divadelních přehlídek č. 9. — Pá-
tek 10. srpna 1979. — Redakce:
Milan Marek, dr. Ivo Matys, Zde-
něk Pošival, Alena Gasparičová.
Vydává Přípravný výbor 49. Ji-
ráskova Hronova. — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13,
Hronov. — Cena 1,— Kčs. — Po-
voleno VĚKNV pod č. j. kult./589/
/79/a.

Dnes v 16.00 a 19.00 hod. uvidíme slovenský soubor ZK ROH Tesla Liptovský Hrádok.